Ч. 201 (995). Львів, середа 4. вересня 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

політична, економічно-суспільна часопись. (Редакція Руська ч. 3.)

Під заголовком „Ohne böse Absicht“ містить віденська „Arbeiter Zeitung“ (з 29. серпня) статю, в котрій кажеть ся: Дня 20. грудня 1915 р. відбулась перед угорським дивізийним судом розправа проти ґеометра і журналіста Настіча з Землина. Настіча обжаловано о те, що він в чаї сербської інвазії показував сербському офіцирови будинки, в котрих знаходять ся австрійські уряди, що ходив попід руки з сербськими жовнірами і співав протидержавну пісню. Обжалований пересидів в слідчій вязниці 14 (чотирнайцять) місяців. При розправі відпали в наслідок супеpечних зізнань свідків всі „злочини“ Настіча, кромі одного, а се, що ходив попід руки з сербськими жовнірами і через те допустив ся діла ворожого і небезпечного для австрійської держави!

Настіч оправдував ся тим, що він не ходив з жовнірами, а з одною цивільною особою і одним зелізничником і то не попід руки, що ходив з ними в тій ціли, щоби як журналіст дещо від них довідати ся і відтак зужиткувати се в пресі. І справді Настіч по інвазії помістив в австрійських часописях („Reichspost“ „N. Fr. Presse“ і ин.) кілька статей на тему сербського наїзду. Помимо того військовий суд засудив Настіча, відомого як австрофіла, на три літа тяжкої вязниці.

Помимо всього військовий суд поступив собі з Настічом ще дуже лагідно і чемно... Инших за таке просто вішали. Ось вироком військового полевого суду з 28. жовтня 1914 р. повішено в Синевідську вижнім на основі зізнань одного-одинокого свідка одинайцять українських селян! Свідком сим був Муссак. За щож повішено синевідських селян? Стефана Гриба повішено за те, що російські жовніри питали ся його про число австрійського війська, яке переходило через Синевідсько, як також про дорогу на полудне. Розуміеть ся, Гриб мусів російським жовнірам відповісти, бо инакше вони булиби його повісили чи розстріляли. Гриб, як австрійський горожанин, волів мабуть повиснути на австрійській шибеници. Івана Матийчина повісили за те, що він їздив з Москалями як „форшпан“. Адам Струк повис на шибеници, бо купував від Москалів зрабовані річи. Івана Тишовницького і чотирьох инших повішено за те, що вони мали зрадити перед Москалями, що Муссак, головний і одинокий свідок в цілім процесі, є австрійським жовніром. Антон Коваль мав порозумівати ся з Москалями. У Петра Джуса були закватировані Москалї, отже він міг з ними зносити ся. Се всьо взяте дослівно з вироку австрійського військового полевого суду. За такі „провини“ повішено одинайцятьох українських селян! Розуміеть ся, суд сих провин навіть не доказав, а тільки „ствердив“, що так справді було. Над тим, що селяни були приневолені відповідати російським жовнірам на їх запити, ніхто не застановляв ся. Їх зараз на другий день по розправі повішено.

Як жеж инакше поступили собі австрійські власти з буковинським митрополитом Рептою. По наїзді Москалів видав Репта до свого духовенства послане (російський ґубернатор в Чернівцях не приказував сего Рептї!), щоби воно молило ся за царя і просило Бога о побіду для царського війська, в проповідях мало духовенство пояснити вірним, що Москалї прийшли освободити їх від чужого ярма і що від тепер Буковина остане в злуці з Росією. Митрополита, як сказано, ніхто не приневолював писати таке послане. Митрополитови Рептї за його послане не впав анї волос з голови. Ми не жадаємо від правительства — кінчить „Arbeiter Zeitung“ — щоби воно поступило з митр. Рептою так, як з українськими селянами, але бажаємо, щоби австрійські суди для всіх осіб без ріжниці були однаково справедливі, вирозумілі і по можности лагідні.

Так пише „Arbeiter Zeitung“. Образ австрійської справедливости начертаний соціялістичним дневником бувби однак неповний, колиби ми до особи митрополита Репти не додали ще цілого леґіону ріжних польських панків з східної Галичини з ґр. Львом Пінїнським, ґр. Скарбком та Кшечуновичем на чолї, котрих поведенє в часї російської інвазії було зовсім анальоґічне з поведенєм митрополита Репти, а котрі, помимо того, не тільки що оминули долї Настіча, долї тисячок українських селян і соток українських священиків, але так як Репта удостоїлись ще признаня і ріжних відзначень та ордерів з боку австрійського правительства.

Як бачимо, австрійська Теміда зовсім не сліпа, а таки добре видюча...

З України.

Велика експльозія в Одесі.

Одеса, 1. вересня. (Ткб). Вчера около години 3. мінут 30 з полудня наступила експльозія великого колишнього російсько-румунського амуніційного складу на однім передмістю Одеси. Експльозія тревала до півночи. Три магазини піроксиліни, положені посеред комплексу, вийшли щасливо неушкоджені; їх експльозія сталась би для цілого міста страшною в наслідках. Число втрат обмежене. Ратункову акцію вели австрійсько-угорські війська. Огонь тревае дальше. Велика фабрика цукру Бродського спалена. В цілім місті віконні шиби знищені. Втрати виносять міліони. Маґазини мали невдовзі перейти в руки української і австро-угорської команди. Причина експльозії невідома; припускають підпал.

Український премієр Лизогуб вернув до Київа.

Берлін, 30. серпня. Український президент міністрів Лизогуб і державний підсекретар Палтов (з українського міністерства закордонних справ) відїхали по покінченю своєї берлінської місії назад до Київа. Оба вони заявили, що з висліду берлінських переговорів є цілковито вдоволені.

До українсько-російських переговорів.

„Нова Рада“ доносить: Член російської мирової делеґації Мануїльський заявив представникам преси, що про межі України годі поважно розправляти, доки не здусить ся противеволюції на Кубанї і в донській области. Росія не стерпить попираня сепаратистичних стремлінь на Україні і не зречеть ся своїх прав до Криму.

Український університет в Камянци Подільськім.

Українське міністерство просвіти покликало на професорів камянец-подільського університету наших краян: дра Юліяна Гірняка, хеміка і дра Стефана Балея, фільософа. Нашим молодим ученим бажаємо як найкрасших успіхів на полї рідної науки. Зачуваємо, що на катедри на українських університетах мають бути покликані ще: др Крипякевич, др А. Чайківський і др М. Возняк. При сїм висказуємо жаль, чому сї наші наукові сили не могли бути ужиті на українськім університеті у Львові.

Дипльоматичні зносини між Україною а Швайцарією.

Берно, 30. серпня. Сюди прибув радник українського міністерства заграничних справ др Лукашевич, як уповновласнений заступник українського правительства. Він має навязати дипльоматичні зносини між Україною а Швайцарією. Др Лукашевич відвідав вчера президента союза.

Україна і Литва.

Берлін, 2. вересня. Литовське пресове бюро в Льозанні доносить: Сими днями відбудеть ся в Берестю зїзд відпоручників Тариби і України, щоби виробити плян тїсного відпорно-зачіпного союза між Литвою а Україною.

Основи адміністрації України.

Український міністер внутрішних справ заявив ґубернаторам провінцій і повітів, яких правительство скликало до Київа, ось що [illegible] основи адміністрації України: Орґаніза[illegible] гетьманської України мусять бути побу[illegible] на не солідних національних основах і [illegible]

бути удосконалена. Всї українські живла, що стоять за полїтичною незалежністю України, треба втягнути до спільної роботи. Кождій партії, не виключаючи соціялїстів, запоручаєть ся повну свободу в пацифістичній пропаґандї, як довго вона опираєть ся на ґрунтї льояльної полїтики. Зате кожду революційну пропаґанду буде правительство дусити всякими можливими способами.

З українських настроїв.

Берлїнська „Vossische Ztg“ подає під сим наголовком передовицю свого київського военного кореспондента дра Макса Осборна. Кореспондент сей пише:

„Мимо всїх замішань і плутанини фактом є, що серед великого потрясеня бувшої царської Росії, істноване української державности означає точку опору, з відки можна буде повести оздоровлене цїлої Росії і зеднане її призни для Німечини.

На Українї є досить несупокою і замішаня. Там перехрещує ся за богато противних струй, за богато є вибухового матеріялу, не певна є будучність і о повнім супокою нема що говорити. Всюди стрічає ся трудности, питаня, проблеми. Справдї не сидимо тут — як за границею думають — на бочцї повній пороху, але все таки сидимо на бочцї, в якій є повно всякої всячини, а також доста пороху.

З сего однак не можна витягати знов пересадних заключень. Характеристичним є, що на Українї шукає супокійного захисту много утїкачів з Росії“.

Кореспондент „Voss. Ztg“ розписує ся дальше за „большевиків“ на Українї, за радикалїзм, за давну неприязнь до Німцїв, що ще не вигасла, за рабівничі банди, за роботу антанти і аґітацію з Росії. Се все спричинює творене селянських ватаг, які воюють з Німцями. Кореспондент однак нїчого не згадує, що селянське повстане на Українї має свій підклад в безоглядних реквізиціях і карних експедиціях.

Мимо сего — пише кореспондент — господарські зносини наладжують ся і практичний обмін товарами України з осередними державами поступає вперед. Се належить завдячувати в першій мірі нїмецькому війську на Українї. Українцї не з любови до Німцїв, але з простих полїтичних обчислень оцїнюють вартість співпрацї з Німцями. Много в сїм є для них несимпатичного (розігнане Центральної Ради, приложене револьвера до грудий Грушевському, карні експедиції, попиране москвофілів), но все таки всї відзивають ся з похвалою про нїмецьке військо, а головно про нїмецьких официрів.

Від нїмецької військової сили очікує ся на Українї всего. Нїмецьке військо має завести лад в суспільнім питаню і в харчевих справах, в справах підношеня цїн і харчевої лихви.

Кореспондент знайшов десь у Київі якогось українського „патріота“, чи радше ідіота, котрий був би за тим, щоби Нїмцї окупували Україну — бо на Українї нема поки-що своєї екзикутиви і без Німцїв не можна завести ладу. На нїмецьке військо також уповають тї російські патріоти, що хочуть відбудувати російську демократичну републику; до Німцїв звертають очи і російські монархісти. Супроти сего всего нїмецька військова і полїтична управа держить ся правила, що вони признають Українську державу, котра перша заговорила з Німцями про мир, старають ся про її розвиток в інтересї України і Нїмечини, дбають про лад і супокій, не втручуючи ся при тім у внутрішні справи молодої держави.

На Українї задоволені люди з сего, що тут нема таких тяжких кріз, як в північній Росії.

Адміністрація нашої часописї находить ся при улицї Сикстуській ч. 21.

В „Reichspost-ї“ з дня 31-го серпня читаємо:

Як донесено недавно в урядовій дорозї з Люблина, має перейти невдовзї адміністрація Холмщини в руки ґенерал-ґубернатора в Люблинї. — Як довідуєть ся українське пресове бюро з „компетентної австрійської сторони“, розходить ся тут о чисто адміністраційне зарядженє ц. і к. окупаційних властий і всякі лучені з сим припущеня, вже хочби з огляду на недостачу в згаданій окупаційній области яких небудь цивільних властий, позишені всякої основи. Згадані недавно в галицькій пресї північні повіти Волинї не можуть тут взагалї входити в рахубу.

Знов починають говорити про мир.

„N. Fr. Presse“ доносить з Цїріху: „N. Züricher Ztg.“ доносить з жерела зближеного до коалїції: Держави коалїції бажають запобічи пятій зимовій кампанії і довести до мира ще в сїм роцї. Диплъоматія коалїції опрацювала в тій цїли нові основи, на котрих мир можна би було заключити і стараєть ся о апробату сих основ Америкою і Японією. Також папа розвинув тиху, але дуже успішну мирову дїяльність.

„Die Zeit“ доносить з Будапешту: Знаний австрійський полїтик проф. Лямаш, нїмецький професор Квіде і угорський епископ Франкної переслали, як відомо, свого часу ґенеральному секретаріятови міжпарляментарної унії в Христіянії меморіял з пропозицією, щоби держави, репрезентовані в унії, вислали по трьох представників на спільну конференцію, котра мала би обговорити засаднича питаня мирових умов. Дня 20. серпня надійшла в сїй справі через Гаґу дуже корисна відомість. Член анґлїйського парляменту і президент анґлїйської міжпарляментарної унії, льорд Мідерлейд виготовив до анґлїйських часописий обіжник, в якім заявляєть ся, що анґлїйські члени міжпарляментарного союза витають радо всякі щирі, мирові стремлїня і годять ся на пропозицію Лямаша, під умовою, що дискусія буде вести ся явно.

Сей перший анґлїйський голос за миром свідчить про можливість розпочати мирові переговори, тимбільше, що льорд Мідерлейд запримітив, що значна часть членів унії без огляду на державну приналежність подїляє погляди анґлїйських членів унії.

„Acht Uhr Blatt“ доносить з Берна: Помимо успіхів коалїції ширить ся в Анґлїї мировий рух. Одна добре поінформована невтральна личність запевняє, що поважні круги сей рух попирають. Бесїди дра Сольфа і баденського князя зробили в Анґлїї дуже добре вражінє. Коли Нїмечина піде дальше тою дорогою, то треба сподїватись вкоротцї овочів тої мирової офензиви.

Ленїн маєть ся лїпше.

Москва. Після донесеня петроградської телеґрафічної аґенції, всяка небезпека для житя Ленїна виключена.

Берлїн, 2. вересня. Про вістку подану бюром Райтера, будьтоби Ленїн помер, нїчого тут не звісно. До тутешнього російського заступництва ще сегодня в ночи надійшля телеґрама, після якої стан Ленїна полїпшив ся.

Мобілїзація в Америцї.

Вашинґтон, 31-го серпня. Вільсон підписав військовий закон і видав манїфест, в котрім подає до відома, що 12-го вересня розпічне ся мобілїзаційна перепись. Число мущин від 18 до 45 року житя, що мае пе втягнені у військові списки, оцїнюють на 13 мілїонів. Мобілїзувати будуть лише здорових мущин без родини. Манїфест кінчить Вільсон торжественним закликом, що побіду треба вибороти оружем і на се треба посвятити більшість здібних до військової службы сил народу.

О поправу державних фінансів.

Віденъ, 2. серпня. Президент міністрів б. Гуссарек вернув в недїлю з Будапешту до Відня і розпочав переговори з провідниками партій в справі скликаня фінансової комісії парляменту.

В понедїлок перед полуднем явив ся у президента міністрів провідник Югославян др. Корошец. Б. Гуссарек представив причини, для яких належить скликати фінансову комісію і запитав, яке становище займе югославянський клюб. Др. Корошец відповів, що не може на разї зложити заяви в імени свого клюбу. Думає однак, що клюб супроти переслїдованя Югославян займе опозиційне становиско. Також Чехи будуть в опозиції. Поляки, яким Гуссарек поробив ріжні приобіцянки, заявлять ся за скликанем комісії.

Ратифікація букарештенського мира.

Букарешт, 2-го вересня. — Румунський президент міністрів Марґільоман і міністер закордонних справ Аріон мають невдовзї відїхати до Відня, щоби там обміняти ся ратифікаційними грамотами.

Нїмцї уступають на лїнію Гінденбурґа.

З кождим днем уступають нїмецькі війська щораз дальше на схід. Нїмецьке урядове донесенє з 2. вересня каже, що Анґлїйцї наступають межи ріками Скарпою і Сомою на просторі 45 кільометрів. В своїм походї заняли вони міста Батом і Перона, Французи на полудневім відрізку поля битви заняли місто Ноайон. Цїлий военний фронт є в руху на просторони 250 кільометрів. Тактика неприятельська полягає в тім, що вони сильними силами напирають на крила, а опісля нїмецька цїла лїнія мусить випростовувати ся до своїх крил.

При наступах і атаках уживають Анґлїйцї і Французи маси піхоти і опанцирених автомобілїв-танків.

Відвороту Нїмцїв боронять лише незначні заднї сторожі. Головний відпір наступам неприятеля дадуть Нїмцї правдоподібно на старій боевій лїнії Гінденбурґа, де вони боронились від самого початку позиційної війни то є від 1914 року.

Нїмцї певні є, що сеї їх оборонної позиції не зможуть захитати нїякі ворожі наступи. Лїнії сеї будуть боронити Нїмцї всїми своїми силами.

Образ дїяльности золочівської експозитури, поданий в „Укр. Слові“ з 6. серпня, навіть в малій частинї не дає точного понятя про стан справи і відносин. Цїла робота експозитури звернена на все, лиш не на відбудову. А коли вже експозитура почне відбудовувати, то від сеї відбудови гірко приходить ся нашому мужикови. В доказ нехай послужить кілька примірів.

Наша експозитура провадить відбудову в сей спосіб, що видає мужикам на рахунок признаної їм субвенції сирі сосни з городилівського лїса, який є власністю польських монахинь в Новосілках. [illegible] ся об

ставину, що сосни сї, як свіжо зрізані, на будівельний матеріял не придатні, що селяни — з радше сказати: селянки — мусять вложити ще дуже много зусиль і гроша, заки знайдуть когось, хто би сире дерево обробив і приспособив до будови; експозитура навіть при такім пониманю „відбудови“ втяла ще иншу штуку, яку діймаючо відчули потребуючі помочі селяни. Щоби відбудова не випала для мужика надто дешево, зроблено ось як: Утворено в Золочеві з ріжних, охочих на легку наживу „промисловців“, спілку, котра й закупила кілька секцій городилівського ліса. До спілки сеї — як кажуть втаємничені — належав і „славний“ золочівський староста Пшибиславський.

І доперва від тої спілки відкупила експозитура ліс і призначила його на відбудову. Коли при купні від монахинь одна сосна виходила би на 50 до 60 корон, то через всунене спілки ціна одної сосни без гиляк і верха підскочила на 150 до 170 корон. І в такій ціні видае експозитура мужикам сосни на відбудову! Значить, що бідний, знищений війною мужик, котрий ще дальше мусить з цілою родиною жити по ямах — за кожду, видану йому сосну платить до кишені ріжних пявок по 100 корон. Через видачу кількох таких сосон, якими чейже годі виставити саму хату, вичерпае ся квота признаної субвенції; про решту будинків, про саму відбудову ти, хлопе, старай ся сам.

А коли не стане тобі до сего гроша і сил — то жий дальше в ямі, бо пани на те й є, щоби на хлопови, хоч-би він був не знати як бідний, зробити ще інтерес. Не може експозитура заслонювати ся сим, що иншого ліса годі було дістати, бо в околиці Золочева є много лісів, яких властителї були-би дуже радо продали матеріял на будову. Старший навіть, чим городиловський, є ліс п. Айденберґа. — Чи до тої спілки належав і управитель експозитури, інж. Яцковський — не знаю. Одно певне, що той панок доробив ся в короткім часї чудесним способом такого майна, що купуе в Золочеві величезну каменицю Петела.

Але в золочівській експозитурі не один Яцковський робить маєток. Здаеть ся, що перевисшив його ще бувший писар, чи підурядник золочівської Повітової Ради — Екес. Як лиш основано експозитуру, заанґажовано до неї сейчас сего п. Екеса в характері урядника і він парадуе тепер в рандзї надпоручника. Екес розвідав ся через свою жінку, яка мимо сильної ненависти Поляків до Прусаків — все таки хвалила собі пруських офіцерів — що сї мають на продаж в Колтові величазні бараки, ну і купив їх за дешеві гроші. Не зважаючи на се, що як урядник експозитури повинен-би він сидіти в Золочеві і виконувати приняті на себе обовязки — пан сей осів був стало на цілий майже рік в Колтові, побирав з експозитури свою платню, а в Колтові продавав бараки.

Селяни, головно знов ті найнещасливші між нещасливими, якам судьба призначила відбудовувати ся при підмозї золочівської експозитури, бачучи, що, як здадуть ся на експозитуру, то і за 10 літ не відбудують ся, почали купувати сї бараки, щоби приготовити собі з них мешкане на зиму. А п. Екес на сім інтересї заробив рівно 75.000 К. З початку, чи то може з зазздрости, чи може з почутя обовязку були досить острі перепалки з сеї причини між Екесом а Яцковським. Сей послїдний закидав іменно Екесови, що він як урядник експозитури не повинен на власну руку робити таких інтересів. Здавало би ся, що такого „ревкого“ урядника, як Екес, нажене експозатура на чотири вітри. Замість того наступила тепер знов повна згода між Яцковським а Екесом; яким коштом, годі поки-що провірати.

Наша експозитура є надто прибіжищем для панів, які не конче то сподобали собі військову службу. Маю тут на думцї адв. д-ра Мушинського. Сей пан, як лиш вернув з российського полоку, постарав ся о се, що експозитура приняла його до себе і реклямувала від військової служби. Тепер спровадить він собі зовсім спокійно свою адв. канцелярію. Платню з експозитури побирае він, здаеть ся, бо щоби зберегти позори, то навідуеть ся до експозитури раз на день. Чим одначе д-р Мушинський мавби бути конче потрібний для відбудови — годі зрозуміти, бо навіть в тім часї, як він ще працював в експозитурі, — мож було його зовсім добре заступити жіночою силою. А так Австрія мае одного здорового, добре віживленого жовніра менше! Цікаве лиш, длячого-то експозитура не проявляе такої „горлівосці“ в реклямованю потрібних, — і то дійсно потрібних — ремісників?!

Але прошу знов не думати, що золочівська експозитура така вже зовсім нічо не варта. О ні! О скількох ходить о відбудову палати ґр. Баворовського в Колтові, або фабрики паперу Вайзера і Ски в Сасові, — то експозитура дуже діяльна. Вона постарала ся, що полева зелїзниця з Золочева до Колтова остане дальше, а навіть буде розгалужена до Сасова, вона зарядила, щоби сосни були оправлені вже в лісї і в стані до будови здатнім відставлені до Колтова і Сасова, знайшла потрібних нк се робітників і т. д. То що иншого, бо „пан з панем зна ся, а хлопові з се“.

Так то в головнім начерку представляеть ся „відбудова“ д. Яцковського, Екеса і тов. Є се змагане відбудувати не повіт, а радше свої кишені.

Ор.

НОВИНКИ.

— **Для українських збігців.** З поручення ц. к. Міністерства внутрішних справ оголошуе підписаний Комітет для українських збігців з Галичини і Буковини у Відни, що слідує:

Міністерство внутрішних справ пояснило зарядженем з дня 7. серпня 1918 р., ч. 45.790, що під „евакуованими“ в розуміню § ... про опіку над военними збігцями з 31. грудня 1917 р., В. д. ч. 15 ех 1918 р. належить розуміти не лише евакуованих на приказ власти на основі ціс. розпорядку з дня 14. серпня 1914 р., В. з. д. ч. 213, але також ті особи, які наслідком ... ків военних, які спричинили відворот війська, були змушені покинути своє стале місце осідку, (отже загалом военних втікачів).

Заразом постановило Міністерство внутрішних справ, що всї ті особи, котрим відмовлено запомогу з § 9. цитованого закона лише з тої причини, що вони не зістали евакуовані властями по мисли ціс. розпорядку з дня 14. серпня 1914 р., В. з. д. ч. 213 — можуть — если они внесли просьбу о запомогу на час т. є. перед 11. цвітня 1918 р. — навіть мимо правосильности відмовного рішеня просити тепер у тої самої власти, котора відмовила запомогу (отже в дотичнім ц. к. Старостві) признаня тої підмоги, покликуючи ся на постанови тут зацитовані.

Для пояснення додаємо, що по мисли § 9. цит. закона мали всї ті евакуовані (тепер отже після повисшого розпорядку загалом збігці), котрі не діставали збігцької підмоги з тої причини, що перебували в пізнійшій або пізнійшій военній области, або вправді побирали запомогу, але утратили єї через те, що місце їх перебування вилучено з простору поміщування военних збігців, право до додаткової виплати підмоги у висоті по 1 кор. денно, однак найвисше в квоті 500 к., о скільки зголосили ся о ту підмогу до дня 11. цвітня 1918 р. і о скільки не побирали запомоги довше як 3 місяцї.

По мисли точки IV. розпорядку ц. к. Міністерства внутрішних справ з дня 16. січня 1918 р., В. з. д. ч. 19 ех 1918 р. належало подання вносити до тої власти, котра була компетентна до виплати запомоги в місци перебування збігця, се рішае справу ц. к. Старостство сталого місця осідку збігця в Галичині. — Запомоговий Комітет для укр. збігців у Відни.

— **Проти Галичан.** Ректор віденського університету видав оповіщене, після якого слухачі не-німецької народности, а саме приналежні до Галичини, — є виключені від вписів. Як причину подае ся недостачу поміщення.

Є се вислів так далеко посуненого шовінізму, що треба дивувати ся мовчанцї держави і публичної опінії.

— **Соціялісти проти селян.** На конґресї соціяльно-демократичної партії у Відни соціялістичні посли Ренер, Еленбоґен і Адлер висунули як перше господарське домагане, конечність забрати всякі жорна по селах і ущасливити сільське населене картками...

Се домагане звернене в тім напрямі, щоби селянам забрати всьо і виділити їм харчеві порції. —

— **В Карпатах.** В околиці міста Бартфельд закладено девять нових цвинтарів, на яких ховають викопаних в Карпатах полеглих жовнірів. До сеї пори викопано 60.000 трупів.

— **Град в Косївщині.** Дня 27. серпня по полудни впав в околиці Косова град і заподіяв значні шкоди на полях.

— **На шляху Одеса—Волочиська.** „Gazeta poranna“ довідуеть ся з Тернополя, що від 1. вересня вдержано рух поїздів на шляху Одеса—Волочиська.

— **Державний корпус жіночий на военних фронтах.** На фронтах англійським і французьким находить ся державний жіночий корпус, що називаеть ся Waac від початкових букв імени сього корпуса. Сї жінки служать відповідно до образованя. Не вільно їм служити на тім самім фронтї, де служить муж або наречений. Се є орґанізація чисто мілітарна, з великою військовою карністю. Жінки сї виконують безглядно прикази своїх офіцирів, між якими є жінки докторки і панї з товариства. Сї останні побирають плату 8—12 тисяч франків і додатки. Сей корпус жінок поміщений є окремо а обичайність є строго бережена. Після заяв преси, він віддав державі замітні під кождим оглядом прислуги.

— **По американськи.** „Times“ доносить, що численні случаї утечі жовнірів з відділів, стоячих за фронтом, спонукали вожда американської експедиції до Европи вглянути в сю справу. Дезертирів вишукано незабаром в ровах, в першій фронтовій лінії, куди вони тайком перебрали ся, не годні діждати ся часу висилки на місце бою. Їх відіслано назад до давних відділів і усталено кари за дезерцію — на фронт.

— **В справі** реально ґімназіяльних відділів була у мінїстра Мадейського в часї побуту у Львові депутація від українських родичів і просила його о прискорене сего діла. П. міністер признав справедливим, що вихованю молодїжи належало би в теперішних часах надати більше практичний напрям, і обіцяв зараз по повороті у Відень полагодити справу. Се подаємо до відома інтересованих родичів і учеників.

— **Рижова революція в Японії.** „Рижова революція, се найбільше соціяльне заворушене в модерній історії Японії“, як се стверджує японська преса. Від часу великої революції, яка японському цїсарству принесла відроджене, не було таких глибоких суспільних хвилювань, як отсе тепер при кінці липня. Як відомо, захоплені були сею повенню не тільки великі торговельні міста Токіо, Осака, Кіоко і Кобе, але також далека провінція. З огляду що поліція зборонювала ся уживати крайних способів, мусїло виступити військо. Кидаеть ся сейчас у вічи, що не недостача в рижу, а иньші чинники грають ролю у сих заворушенях. Безперечно головний привід до сих подій дав намір японського правительства інтервенїювати побіч Америки на Сибірі. Темкі вигляди на розширене областий, а разом внутрішне ослаблене краю, прихід Американців у східну Сибір, все те хвиля...

же аби як публичну думку. Тим більше, що воєнні операції стали причиною у троє підвисшених цін рижу і є предвиджене, що будуть іти далї в гору, коли правительство не зарадить відповідних мір. Кабінет Теаучі досї не виконав сього. Він боров ся проти дорожнечі, но здержував ся від сильних середників. Тепер наміряє покласти руку на всї припаси рижу і продавати їх з рамени правительства. Чи йому се вдасть ся — сумнївно. Що се значить для краю, де риж є головним середником вижевленя, лежить ясно. В Японії терплять не лиш дуже вбогі, але ї передовсїм і найбільш доскульно середний стан, обглоданий всякими воєнними халапасами. Робітники беруть участь в зисках лихварів, то їх судьба менше тяжка. В японськім народї ферментує. Японські провідники застановляють ся певно над сим, щоби правительственній системі дати новий курс, однак в те, щоб Теравчі остав далї при кермі, треба поважно сумнївати ся.

— **Брусілов увязнений.** Після донесеня часописий, ґен. Брусілова увязнено і перевезено у Кремль. Ґенерал є хорий від ран, добутих у війнї і остає під опікою лїкарів.

Бібліоґрафія.

Україна — відки пішла, як і чому поширилась її назва? — написав д-р В. Ґеринович. — Львів 1918. — Ціна 70 с. до одержаня в укр. книгарнях у Львові. 1—10

ОПОВІСТКИ.

Середа дня 4-го вересня 1918.

Нинї 4-го вересня гр.-кат.: Аґатоніка м., римо-кат.: Розалії дів.

Завтра 5-го вересня гр.-кат.: Лупа мч. і Ір., римо-кат.: Лаврентія б.

| **З „Української Захоронки“.** Днія 2 і 3 вересня б. р. від год. 9—3 відбувати муть ся вписи в захоронках при вул. Личаківській 84 А. І п., Руській 3, Длуґоша 17, Городецькій 95 і Жовківській 62. 426 2—2

| **Вписи** до укр. прив. ґімназії в Копичинцях відбудуть ся в днях 3—7 вересня 1918 р. від год. 8—12 і 4—6 попол. — Дирекція. 429 2—3

| **Фотоґрафічні знимки.** В обох українських книгарнях є до набутя слідуючі картини: 1) Руїни гетьманської палати в Батурині (3 К). 2) Ґрупи розоруженої Нїмцями „синьої“ дивізії (4 К) та послідня сторінка берестейського договору з підписами всїх членів делеґацій.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Др Ст. Чикалюк

в Тернополи

провадить канцелярію адвокатську при улици Тарновського ч. 9. 328 13—30

Адвокат

на провінції потребує зараз концииіента і соліцитатора. Зголошене на адресу: „Провінція“ в адміністрації „Укр. Слова“. 416 3—4

Адвокат

Др Стефан Бриковиз

— відкрив адвокатську канцелярію —

в Тернополи,

при улици Коперника. ч. 18. (партер) 285

Адвокат краєвий

Др Стефан Бохенській

в Збаражи

повернув і веде далї канцелярію в власнім домі. 435 2—6

Краєвий адвокат

Др К. Терлецький

вернув і веде канцелярію в Бережанах улиця Адамівка ч. 26. 444 1—5

ОГОЛОШЕНЯ.

Глядаю посади дяка і писаря громадського, в потребі могу запровадити науку для дітий. Зголошеня С. Б. Камінка стр 348 6—6

Панну з гарним письмом прийме зараз адміністрація „Укр. Слова“.

Потрібна зараз кольпортерка до розношеня „Укр. Слова“. Зголошеня в адміністрації Сикстуська 21.

Пропав з кінцем червня в околици Солотвини, Богородчан, Станиславова пес: Фокстеррієр білий з чорним ухом і плямою на однім оці, над другим оком чорна брова, а ухо майже біле. Називає ся Ґвідо. Віддавцеви, або тому, хто дасть близшу відомість жертвую 100 К. Зголошеня К. Яцків, Львів, ул. Потоцького 69/II. 446 1—

Урядник фарбовий, 30 літ, засібний і меткий з браку знакомства навяже зносини в цїли супружества. Фотоґрафія конечна, справа серіо. Зголошеня до Адм. „Укр. Слова“ під Т. Й. 442 1—5

450 моргів подільського поля з вільної руки можна набути. Зголошеня і інформації слати Др. Е. Ґвоздецький. Львів, Красіцких 6. 441 1—4

Пошукуєсь учительки або семинаристки на цїлий рік шкільний (першенство мають сироти) до удїлюваня лекций панночцї з VII. кляси видїлової, котраб рівночасно могла удїлювати початків гри на фортепянї. Гонорар після умови. Зголошуватись на адресу: о. Еміліян Давидович, парох в Тартакові коло Сокаля. 445 1—

Українські книжки.

Хто має намір закупити більшу скількість українських книжок (белетристика), хай зверне ся до Ярослава Яцкевича, студента університету у Львові ул. Крашевського ч. 23 I 443 1—10

Важне для Заліщиччини, Чортківщини, Борщівщини і Снятинщини!

Філія „Сільського Господаря“ в Заліщиках устроює в днях 18, 19 і 20 вересня с. р. курс воєнно-адміністраційних відомостий і відбудови. Всї Українцї інтеліґенти і селяне повинні в тім курсі взяти участь. 438 1—2

Важне для Копичинеччини, Гусятинщини, Скалатщини і Теребовельщини.

В днях 23, 24 і 25 вересня уряджує філія „Сільського Господаря“ в Копичинцях курс воєнно-адміністраційних відомостий і відбудови краю. Всї інтеліґенти і свідомійші селяни з тих повітів, повинні взяти участь в тім курсі. 431 1—2

Канцелярія адвоката

Едварда Трусевича

радника двора

субститута блп. Ів. Сас Комарницького.

у Львові, вулиця Словацького ч. 6.

інтервенїює в справах о відшкодоване за невинні вязненя і убійства воєнні. 443 1—8

Субскрибуйте акції Українського Банку.

„Український Банк“ основуєть ся акційним капіталом трех мілїонів корон, розділених на 7.500 акцій, кожда акція по 400 кор.

Головним завданем „Українського Банку“ є: 1) придбане селянському населеню земель, лїсів і пасовиск дорогою парцеляції більших земельних посїлостий і взагалї піднесене рільничого господарства, та 2) поширене промислу у всїх його галузях, подвигнене господарсько-промислових підприємств та торговлї.

Акції „Українського Банку“ приносять посїдачеви дохід у видї дивіденди. Акції є корисною і безпечною льокацією капіталу: їх можна продати або дістати на їх застав позичку. Для кредитових товариств і заробково-господарських стоваришень акції є дуже догідним способом льокації резервових фондів.

Посїдане пятьох акцій „Українського Банку“ дає посїдачеви голос на загальних зборах акціонарів (членів Банку). Акціонарі, що посїдають менче ніж пять акцій, можуть лучити ся між собою для установленя спільного повновласника до участи в загальних зборах акціонарів.

Хто хоче стати членом „Українського Банку“, нехай негайно перешле правильно виповнене зголошене і відповідну квоту, з се по 400 К за акцію, а кромі того на безпосередну належитість по 4 К і на кошти конфекції по 4 К, разом проте за кожду акцію по 408 К на адресу: Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“ у Львові, ул. Руська ч. 20. вкладкова книжка ч. 11.200.

Повний проспект, зголошене і почтові складинки висилають ся на жадане.

Комітет основателїв „Укр. Банку“.

Ч. 1.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

	У Львові:	В краю і державі:	За границею:	
На рік	44·— К.	56·— К.	На Україні	56 карб.
„ півроку	22·— „	28·—	В Німеччині	56 мар.
„ чверть року	12·— „	15·— „	В инших державах	84 фр.
„ місяць	4·— „	5·— „		

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Стрічка двопшальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 1·50 К. в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і недїлю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

Видає і відвічає за ред. Др Садір Голубович.

Друкарня Артура Ґольдмана, Львів Сикстуська 91.